

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

PERO – Baza dostupnih e-časopisa s cjelovitim tekstom

Aleksandra Pikić i Alen Vodopijevec

Knjižnica Instituta "Ruđer Bošković", Zagreb

<http://knjiznica.irb.hr/pero/index.php>

Uvod

PERO – Pretraživač Elektroničkih izvora Online je jednostavni pretraživač elektroničkih časopisa i elektroničkih verzija tiskanih časopisa s cjelovitim tekstom* koji su dostupni hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici. S tim novim web-servisom knjižnica Instituta "Ruđer Bošković" željela je doskočiti velikom problemu nepostojanja jedinstvene baze dostupnih e-časopisa s cjelovitim tekstom te omogućiti lakše pronalaženje i pristup istima.

Za razliku od baze časopisa Knjižnice Instituta "Ruđer Bošković" EJOL (Electronic Journals Online Library), koja u sebi sadrži i časopise koji nisu dostupni hrvatskoj znanstvenoj i akademskoj zajednici, baza PERO obuhvaća samo e-časopise na koje institucije u sustavu visokog školstva i znanosti imaju pravo pristupa putem nacionalne, konzorcijske pretplate koju financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Osim komercijalnih baza, u PERO-u se nalaze i kolekcije e-časopisa u slobodnom pristupu.

PERO je namijenjen svima koji u svom radu koriste e-časopise: studentima, profesorima, znanstvenicima i knjižničarima cijele Hrvatske.

Knjižnica Instituta "Ruđer Bošković" je razvila i objavila web-servis PERO u studenom 2006. godine.

* U daljnjem tekstu e-časopisi.

Pristup bazi PERO

Pristup pretraživaču PERO je slobodan, tj. svatko može pristupiti i pretraživati e-časopise iz baze. Sam pristup e-časopisima nije reguliran bazom PERO, već načinom i politikom poslovanja izdavača, odnosno agregatora. Jedan manji dio zbirke je u slobodnom pristupu i tim e-časopisima s cjelovitim tekstom se slobodno pristupa. Pristup drugom, komercijalnom dijelu kolekcije omogućen je autorizacijom preko IP adresa računala institucija koje se nalaze u sustavu znanosti i visokog školstva. Pristup komercijalnim e-časopisima omogućen je i putem CARNet-ovih modemskih ulaza (Hrvatske akademske i istraživačke mreže).

Kolekcije iz baze PERO

Pero sadrži preko 25 000 e-časopisa, koji su smješteni u 16 kolekcija. Tri kolekcije su u otvorenom pristupu: to su "Directory of Open Access Journals" sveučilišnih knjižnica u Lundu", "Hrčak – Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske u otvorenom pristupu" i PLoS (Public Library of Science). Ostalih 13 kolekcija su komercijalnog karaktera.

Kolekcije prema abecednom redu s nazivom njihovog izdavača/agregatora u zagradama su sljedeće:

1. Academic Search Premier (EBSCO Publishing)
2. Blackwell Synergy (Blackwell Publishing)
3. Business Source Premiere (EBSCO Publishing)

PERO pretraživač elektroničkih izvora online

Elektronički časopisi s cjelovitim tekstom dostupni hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici

Molimo unesite naslov, dio naslova ili issn
(za prikaz svih zapisa pojedine kolekcije unesite SVE)

Sve kolekcije

Traži

Ukoliko imate problema s pristupom pojedinim časopisima ili znate za časopise koji su dostupni cijeloj akademskoj zajednici, a nisu uključeni u ovu bazu podataka molimo da nam javite na help@baze.irb.hr.

© 2006. Knjižnica IRB-a

Molimo unesite naslov, dio naslova ili issn
(za prikaz svih zapisa pojedine kolekcije unesite SVE)

Sve kolekcije

Traži

Prikazano 1-2 / 2

ISSN	Naslov	Kolekcija	Sučelje
0022-9830	Kemija u industriji	Directory of Open Access Journals	DOAJ
0022-9830	Kemija u industriji	Hrčak	Hrčak

- Cambridge Journals Online (Cambridge University Press)
- Core Biomedical Collection – CBC (Ovid Technologies, Inc.)
- Directory of Open Access Journals (Lund University Libraries)
- Health Source: Nursing/Academic Edition (EBSCO Publishing)
- Hrčak – Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske u otvorenom pristupu (HID i SRCE)
- Lippincott Williams & Wilkins (Lippincott Williams & Wilkins)
- MasterFILE Premier (EBSCO Publishing)
- Nature (Nature Publishing Group)
- Oxford Journals (Oxford University Press)
- PLoS (Public Library of Science)
- ScienceDirect (Elsevier B. V.)
- SpringerLink (Springer)
- Wiley InterScience (Wiley Publishers)

Gledajući znanstveno područje koje pokrivaju, ove kolekcije su najčešće multidisciplinarnog karaktera te uključuju i prirodne i društvene znanosti. Među njima, najzanimljivije baze za kemičare su Wiley InterScience, ScienceDirect, Blackwell Synergy i SpringerLink.

Pretraživanje i pregledavanje baze PERO

PERO nudi sučelje s jednostavnim pretraživanjem prema sljedećim parametrima:

- punom naslovu e-časopisa
- djelomičnom naslovu s minimalno četiri slova unutar naslova
- prema ISSN-u e-časopisa
- pregledavanje svih e-časopisa pojedinačne kolekcije
- pregledavanje svih e-časopisa cjelokupne baze

Osim pretraživanja, PERO nudi i dodatne informacije o e-časopisu:

- puni naslov i podnaslov
- ISSN
- naziv kolekcije
- naziv sučelja preko kojeg se pristupa e-časopisu

Tehnička podloga baze PERO

Trenutačno se upotrebljavaju standardne tehnologije web-programiranja – programski jezik PHP i baza podataka MySQL. Podaci o časopisima prikupljeni iz raznih izvora uspoređuju se s popisima ISSN-ova dostupnih našim korisnicima te se prebacuju u relacijsku bazu podataka. Razvojna verzija već je prebačena u “Ruby on Rails” framework i PostgreSQL relacijsku bazu podataka budući da je takav pristup bolji iz perspektive modularnosti i skalabilnosti aplikacije.

PERO u budućnosti

Ovo je samo beta (početna) verzija. Do kraja ove godine u suradnji s kolegama s Filozofskog fakulteta razvit će se nova, poboljšana verzija baze PERO koja će uključivati poboljšano korisničko sučelje za pretraživanje i pregledavanje. Bolje administracijsko sučelje osigurat će ažurnost i točnost rezultata dobivenih pretraživanjem. Uz postojeće, nova verzija će sadržavati i sljedeće podatke o e-časopisima:

- impakt-faktore po godinama
- citiranost u bazi Current Contents (CC) po godinama
- raspon godina elektroničkog izdanja koje su dostupne

U planu su i sljedeće aktivnosti:

- ugradnja abecednog preglednika za e-časopise
- uključivanje institucijskih pretplata u bazu
- moгуćnost eksportiranja baze u XML, JSON u svrhu interoperabilnosti s drugim servisima
- integracija servisa PERO s bazom CROSB I radi kontrole točnosti podataka o časopisima u CROSB I.

Zaključak

Knjižnica “Ruđer Bošković” razvila je bazu PERO zbog prepoznavanja korisničkih problema i potreba za lakšim snalaženjem i pristupanjem e-časopisima s cjelovitim tekstom, kojima hrvatska akademska i znanstvena zajednica ima pristup. Daljnjim razvojem baze PERO Knjižnica Instituta “Ruđer Bošković” želi omogućiti jedinstven izvor informacija u kojem će korisnici (studenti, profesori, znanstvenici, knjižničari) naći sve relevantne podatke o e-časopisima s cjelovitim tekstom koji su u slobodnom pristupu ili za koje imaju pristup preko nacionalno-konzorcijske pretplate i pretplate pojedinačnih knjižnica.